MONASTERIA NOVA

FUNDATA SAECULIS XIX ET XX

Secundum mentem scientiae historicae modernae, historiographia ordinum et abbatiarum terminatur generatim interitu earum inter annos 1782 et 1835. Id quod evenit postea, a reiconsultis generatim negligitur et vilipenditur. Pro nobis vero, Ordo est sicut arbor vivus, et ea quae nostro tempore sunt facta et adhuc fiunt, aliquando eodem modo pertinebunt ad „historiam", quemadmodum facta saeculorum anteactorum. Hugo annalista noster jure merito monasteria suo tempore Ordini aggregata, aequa lance inseruit in Annales Ordinis quam reliqua. Laboriosa restauratio Ordinis inde a saeculo XIX haud minus memoria est digna, quam evolutio gloriosa medio aevo, et reformatio saeculi XVII.

Spiritus saeculi XVIII exeuntis statui religioso et monasteriis erat infensissimus. Gubernia insuper erant avida bonorum cleri regularis, et ita est peracta saecularizatio partialis in Imperio Austriaco annis 1782/89, totalis in Gallia an. 1790/91, et ita porro in omni territorio, jugo illius subiecto: In Belgio et in parte Helvetiae an. 1796/97, in Rhenania 1802[1]). In Germania suppressio totalis an. 1803, quae partim dilata est in Borussia usque ad annum 1838. In Polonia acta est saecularizatio an. 1819, in Hispania definitive an. 1835/39, quae ambo aliquatenus pepercerunt asceteriis. Quae omnia Ordinem Praemonstratensem percusserunt fere usque ad mortem. Cui cataclysmo, extra Belgium fuerunt superstites tantum novem abbatiae et unus parthenon in Imperio Austro-Hungarico, unum asceterium et una abbatia dispersa in Hollandia. In Polonia manserunt tres parthenones languentes, quorum unus tantum supervixit, in Borussia duo. Eodem quoque tempore, quo revixit Circaria Brabantiae[2]), annis scilicet 1834/39, in Hispania definitive interierunt omnes abbatiae canonicorum, et in Borussia asceteria Strzelnense et Zukoviense.

Quomodo potuit reviviscere Ordo quondam tam spectabilis, et modo

[1]) Regiones, in quibus Ordo tunc non iam floruit, praetermittimus

[2]) Spiritum heroicum, quo recuperaverunt Flandri quinque abbatias ruinatas absque bonis, exaltamus supra vol. II 251

ELENCHUS

tantopere comminutus, et absque capite? Non iam exstiterunt benefactores generosi medii aevi, neque propria bona, si Austriam excipis. Abbatias amissas recuperandi modo legali, erat quasi nulla spes, nec facta sunt multa tentamina huiusmodi. Ipsi religiosi superstites erant pusillanimes, nec potuerunt credere, monasterium sui Ordinis posse existere absque apparatu illo splendido divitiarum et jurium feodalium, quibus fruebantur ante suppressionem.

Post annum 1850, prima signa videmus novae vitae: recuperatur archicoenobium[3]), dein illo relicto abbatia Montis Dei[4]) in Gallia, reconstruitur percelebris abbatia Bernensis[5]). Anno 1858 fundantur prima monasteria nova: asceterium in Neerpelt et abbatia Frigolet in Gallia, tamquam cunabulum „Observantiae primaevae" restauratae. Dolendum est valde, quod in regionibus monasteriis antiquis scatentibus, in posterum fundata sunt varia monasteria penitus nova. Etiam circa alia, conditiones nostri temporis causarunt evolutionem, traditioni primitivae Ordinis alienam. Ordo Praemonstratensis, vi suae constitutionis, nequit propagari nisi per fundationem abbatiarum sui juris. Hodiedum ordines ipsi soli sunt fundatores novarum domuum. Quorum bona sunt parca et restricta, sumptus constructionum et reparationum vero enormes — ideo fundationes rarescunt. Abbatiae hodiernae multa quidem fundaverunt collegia, missiones et residentias omnis generis, sed omnes fundationes istae per se manent dependentes. Interdum, si longe distant, proprio quidem novitiatu provisae, de jure tamen sunt et manent partes integrantes abbatiae matris. Ita creverunt nonnullae abbatiae ingenter. Nos autem sub sequenti expresse loquimur de monasteriis sui juris tantum, et de iis domibus formatis, quae proprio novitiatu saltem ad tempus fuerunt praeditae.

A secundo dimidio saec. XIX facta sunt conamina restaurandi regimen Ordinis. A morte ultimi abbatis Praemonstratensis an. 1834, munus Abbatis Generalis vacuit, nec extitit ligamen ullum inter canonias Orientis et Occidentis. Capitulum Provinciale abbatum Austro-Hungariae in Strahov an. 1859, quod adierunt etiam duo superiores e Belgio, fuit primum tentamen reunionis. Pius PP. IX, qui ante convocationem Concilii Vaticani statuerat, quod Ordines proprio Generali carentes deberent repraesentari per Generales cuiusvis alterius ordinis, indicavit in hunc finem Generalem Ordinis Cisterciensis pro Ordine nostro. Abbates Austriae et Hungariae, hoc aegre ferentes, statim convocaverunt Capi-

[3]) Prémontré Vide supra II 523
[4]) Mondaye. Ibid. III 45
[5]) Vol. II 274

tulum Generale in Sion an. 1869, pariter a Belgis aditum[6]). Electus est ibi abbas loci in Generalem, qui vero a S. Pontifice non est confirmatus. Illo paulo post in ipso Concilio Vaticano defuncto, successorem non habuit, donec anno 1883 Vindobonae, movente Nuntio Apostolico, Capitulum vere Generale iterum est convocatum, quod definitive restauravit Ordinis organizationem. Decretum est, abhinc munus abbatis Generalis non manere adnexum abbatiae cuidam, sed illum fore electurum ex abbatibus Ordinis, et mansurum in domo cui iam praefuerat[7]). Abhinc regulariter celebrantur Capitula Generalia, quorum elenchum vide infra. Ab anno 1876, Ordo habet denuo procuratorem Romae. Sed nihilominus, propter causas supra allatas, pauca fiunt abhinc pro propagatione Ordinis. Maiorem zelum, saeculo XIX, habent Galli. Mondaye fundat prioratus Balarin (1867) et Nantes (1879), qui fiunt sui juris. Conduntur parthenones Bonlieu (1870) et Mesnil-St. Denis (1889). Asceterium Vallis Liliorum in Spalding, an. 1877 fundatum, quinquennio post iterum desiit. Abbatiae Tongerloo[8]) ab an. 1872, et Averbode[9]) ab an. 1896 seipsas propagant fundando varios prioratus et missiones dependentes, quae partim subsistunt usque hodie, partim iterum sunt derelictae aut mutatae in mera presbyteria. Frigolet, secundum constitutionem ei propriam (de qua infra suo loco) etiam varios fundavit prioratus, qui omnes desierunt praeter Storrington et Conques. Primitus ab Ordine segregata, communi observantiae adiungitur an 1896. Prioratus egressi e Monte Dei, supra laudato, cum in eo essent ut elevarentur ad gradum abbatialem, an. 1903/07 cum omnibus caeteris coenobiis in Gallia sunt suppressi. Post primum bellum religiosi exsules revertunt in domus suas, praeter Balarin, quod desiit. Berna anno 1902 collegium, quod fundaverat in Westdepere, erexit in domum sui juris, ita fundans primum monasterium Ordinis ultra mare in Novo Mundo. Quae inter fundationes recentiores Ordinis hactenus tamquam unica vere splendide ac prospere se evolvit, extensionem ac pondus maximarum abbatiarum veteris temporis attingens.

Post primum bellum tandem fiunt vera tentamina ad propagationem Ordinis per novas fundationes et restaurationes antiquarum abbatiarum. Tepla restaurat Speinshart[10]) (1921), Berna Windbergam[11]) (1923), Tongerloa Leffiam[12]) (1931) et fundat insuper Kilnacrott (1924), Averbode

[6]) Vide *Ann. Norb.* 1883 no. 236
[7]) Elenchum abbatum Generalium saec. XIX et XX vide vol. II 530. Ab an. 1937 Abbates Generales resident Romae.
[8]) Vol. II 330
[9]) ibid. 270
[10]) Vol. I 49
[11]) Ibid. 55

fundat Bois-Seigneur-Isaac (1924); Jászo[13]) Gödöllö an. 1924, qui omnes interea facti sunt sui juris. Fundatur novus parthenon in Petropolis an. 1930, monasterium Magnovaradinense[14]) fit denuo independens. Sic paululum auctus est numerus coenobiorum Ordinis, eousque exiguus. Sed difficultates temporales, penuria vocationum et aliae aerumnae diu impediverunt prosperitatem magnae partis harum fundationum. Variae fundationes tentatae, ut Roggenburg[15]) (e Tepla 1923/32), et Nogent l'Artaud (e Berna 1942/48) iterum sunt derelictae. Abbatia de Bois-Seigneur-Isaac insuper an. 1957 denuo reducta est ad statum residentiae. Anno 1924 erigitur Circaria Cechoslovakiae. An. 1950 omnes domus Ordinis ibidem, in Rumenia et in Hungaria supprimuntur. Octo canonici Csornenses, qui potuerunt aufugere in Americam, anno 1957 fundant prioratum in Santa Ana, California. Aliquae fundationes, generatim factae recenter, probabiliter Deo favente aliquando erunt sui juris: Storrington (1882, resp. 1952), Roth[16]) (1948), Lacolle, Essenburgh, Daylesford. Intenditur fundatio Circariae Germaniae, et monasteriorum in Scotia, in Australia et in Missione Indica abbatiae Bernensis.

Effloruit aliquatenus, nostro tempore, ramus Tertii Ordinis Regularis. Antea notae erant tantum fundationes huiusmodi tamquam rarae exceptiones: saec. XVII in Wulpen-Bethania[17]), et saec. XVIII in Berg Sion[18]). Saec. XX fundata sunt asceteria in Svaty Kopecek (Heiligenberg) in Bohemia, et Külsövat in Hungaria, variis postea domibus filialibus radiantia. Ambo a monialibus polonis II. Ordinis in vita religiosa sunt initiata. Ab Ordine erant recognita. An. 1939, post separationem Slowakiae a Bohemia, fundatur nova domus matrix sororum III. Ordinis Regularis in Vrbovo. Congregatio „Fratrum et Sororum Sti. Joannis Bapt." in Leutesdorf (Germania) ad tempus tamquam III. Ordo Regularis erat affiliata[19]). Extant vel extiterunt etiam aliae communitates fratrum vel sororum „Sti. Norberti" nuncupatae, ut in Duffel, et Mechliniae in Belgio, St. Victoret in Gallia, Koningslust in Neerlandia, quae vero generatim a cunabulis nullam habuerunt relationem cum Ordine, nec umquam ab eo erant recognitae. Nuper fundatae sunt communitas „Oblatarum Sti. Norberti" in Roth et similis Congregatio in Wien, destinatae imprimis ad ministerium cano-

[12]) Vol. II 386
[13]) Vol. I 445
[14]) Ibid. 465
[15]) Ibid. 77
[16]) Ibid. 79. An. 1959, conventus secessit in Hamborn (ibid. 166)
[17]) Vol. II 428
[18]) Vol. I 66
[19]) Vide *Catal. Generalem Ordinis* 1928, pp. 197/201

niarum Ordinis. De sororibus „Stae. Monicae" in Ingelheim, et de domo filiali earum, in La Bañeza (Hispania) nuper constituta, loquemur infra in supplemento.

Membra universi Ordinis an. 1896: 1101; 1900: 1194; 1920: 1290; 1953: ca. 1950; 1957: ca. 1980.

ELENCHUS ORDINIS ANNO 1959:

Abbatiae (15) et prioratus sui juris (2);	domus formatae dependentes:	missiones dependentes:
Circaria Austriae		
Geras[20])		
Schlägl[21])		
Wilten[22])		
Circaria Brabantiae		
Averbode	Pirapora (1896) Petropolis (1909) Jau (1915) Brasschaat (1931) Bois-Seigneur-Isaac	Dania (Vejle 1904)
Berne	Essenburgh (1950)	Vic. Apost. Jabalpur (1932) Brisbane (1959)
Grimbergen[23])		Africa Meridion. (Worcester 1951)
Leffe		
Parc[24])	Montes Claros	
Postel[25])		Vic. Apost. Lolo (1937)
Tongerloo	Storrington (1952) Lacolle (1949)	Vic. Apost. Buta (1898)

[20]) Vol. I 289
[21]) Ibid. 308
[22]) Ibid. 53
[23]) Vol. II 286
[24]) Ibid. 317
[25]) Ibid. 322

Circariae Bohemiae (Cechoslovakiae) et Hungariae

Octo abbatiae earum a guberniis atheis anno 1950 sunt suppressae, et religiosi vivunt aut in carceribus aut in dispersione: Jasov, Novarise, Strahov, Tepla, Zeliv, Gödöllö, Csorna, Varadhegyfok[25a]). De quibus vide supra suo loco vol. I, praeter Gödöllö, de quo infra. Duae canoniae se redintegraverunt in exilio, videlicet:

(Csorna)	Santa Ana (provisorie, 1957)
(Tepl)	Schönau

Circaria Galliae	domus dependentes
Frigolet	Conques (1873)
Mondaye	Etiolles (1949)
Nantes	

Canoniae immediate Abbati Generali subditae:

Kilnacrott	Annan (Scotia), York (Australia)
Speinshart	
West de Pere	Claymont (1932), Green Bay (1932), Madison (1929), Philadelphia (1934), Daylesford (1954)
Windberg	Roth, Hamborn (1948 resp. 1959)

Parthenones II. Ordinis sub jurisdictione eiusdem

Oosterhout[26]), Petropolis, Veerle

item sub jurisdictione ordinarii loci:

II. Ordinis: Bonlieu, Imbramowice[27]), Toro[28]), Villoria[29]), Zwierzyniec[30]).

III. Ordinis: Berg Sion, La Bañeza, Villers-Bocage, Wien, Roth. (De asceteriis Svaty Kopecek, Vrbovo et Külsövat idem valet ac de abbatiis Bohemiae et Hungariae)

[25a]) id est Nagyvarad, vol. I 465
[26]) Ibid. 326
[27]) Vol. I 340
[28]) Vol. III 296
[29]) Ibid. 317
[30]) Vol. I 349

CAPITULA GENERALIA ORDINIS SAECULIS XIX ET XX.

(Strahov 1859)
Strahov 1869
Wien 1883
Tongerloo 1889
Schlägl 1896
Averbode 1902
Schlägl 1906
Tepl 1908
Strahov 1914
Schlägl 1921
Averbode 1922
Tepl 1924
Tongerloo 1927
Park 1930
Romae 1934, 1937, 1947, 1953, 1959

Decretum est, abhinc celebrare Capitulum Romae omni sexennio. De Capitulis Generalibus tempore antiquo vide supra pp. II 13.

LITTERATURA

Cat. Gen. Ord. — *Catalogus Generalis Ordinis* 1894, 1900, 1920, 1928, 1948, 1953, 1956, 1959

GRASSL (cf. vol. II 8) pp. 117/28

A. v. d. HURK, *De Norbertijnen in grote lijnen,* 's Hertogenbosch 1949

P. LENAERTS in *Pro Nostris* 1953, pp. 105/10

Ord. P. B. N. — (Novitii TONGERLOENSES) *De Orde van Premonstreit in België,* Ia ed. Tongerloo 1915, IIa ed. (*... in Belgie en in Nederland)* ibid. 1928.

PETIT (cf. vol. II 9) pp. 125/38

Vide praesertim periodica moderna, ab Ordine edita: (cf. GOOVAERTS IV 272)

Annals of St. Joseph, West De Pere

CHde Marie Ann. Norb. — *Cour d'Honneur de Marie,* Frigolet 1862 sq., ab anno 1881: *Annales Norbertines,* ibid. —1892

Pro Nostris, Tongerloo 1929 sq.

Het Offer, et *Berne,* Berne

L'Hostie Rayonne, Frigolet

Averbode s Weekblad, et *Semaine d'Averbode*

Tongerloo's Tijdschrift, postea: *De Toren*

Courrier de Mondaye

et multa alia minoris momenti. Ad historiam contemporaneam in posterum exaraturam, nequaquam spernenda sunt folia domestica

singularum domuum, praesertim *Pikkelpoort* (Averbode), *De Kromstaf* (Berne), *Het Molenijzer* (Postel), *Tongerloana* (Tongerloo), et *Phoenix* (Grimbergen).

BALARIN St. Joseph

Juxta Montréal, Dioc. Auch, Dép. Gers, Gallia

Prioratus sui juris, fundatus in veteri castello an. 1867 a Joseph Willekens, abbate Montis Dei, et Comitissa M. de Galard de Marignan, petente Mgr. Delamare, archiepiscopo Auxitanensi. Prioratus primitus dependens a Mondaye, anno 1878 fit sui juris. An. 1880 suppressus, an. 1887 restauratus. Usque ad an. 1896 Circaria Brabantiae, abhinc Galliae. Administravit parochias Balarin, Routgès, et Henx. An. 1894: 11 religiosi, an. 1900: 6. Elevatio ad gradum abbatiae iam instabat. Anno 1904 definitive est suppressum monasterium, et venditum. Religiosi una cum conventu Montis Dei emigraverunt in Bois-Seigneur-Isaac. Post bellum non se reconstituit. Ultimus eius canonicus, P. Felix Le Ker, an. 1924 obiit Plagae, ultimus conversus an. 1957 in Monte Dei. Nunc prioratus iterum est proprietas privata.

Archivalia: Pauca habentur in Arch. Abb. de Mondaye M2,2I. — Pars archivorum transmissum est ab abbate Montis Dei ad proprietarium castelli Balarinensis.

Litteratura: *Catal. Gen. Ord.* 1894, 1900 — COTTINEAU 247 — GOOVAERTS IV 15, 148 — GRASSL 119 — PETIT 127.

Series priorum

Alphonsus Paris 1867—73 res.
Gilbertus Sadot 1873—85 res.
Paulus Pelletier 1885—1911 postea prior Nannetensis

BOIS - SEIGNEUR - ISAAC B.M.V. et S. Joannis Baptistae

Buscum-, Sylva Domini Isaac; Isaakbosch

Posta et Statio Ophain. Hannonia, dioc. Cambrai; nunc vero Brabant, dioc. Mechliniensis, in Belgio

Abbatia. — In capella erecta in silva, anno circiter 1100, in honorem B.M.V., ab Isaac I, de Valenciennes, domino d'Ittre, Thibermont, et Haut Ittre, anno 1405 factum est miraculum quoddam, quo e S. Hostia effluxerunt guttae sanguinis. An. 1413 Joannes de Huldenberg, toparcha loci, capellam cum aliquibus proventibus dono dedit monasterio de

Zevenborn sive Septfontaines, can. O.S.A. Congregationis Windeshemensis. Anno 1416 constituitur prioratus, qui mox fit sui juris et an. 1424 nanciscitur confirmationem pontificiam. Ecclesia consecratur an. 1441. Mox bene floruit. Annis 1531/48 construitur ecclesia adhuc existens. An. 1581 destructum est coenobium a Batavis sub Gulielmo principe Arausicano, sed iam an. 1584 conventus, qui erat generatim 13—14 canonicorum, revertit ad sua. Suppressum est sub Josepho II an 1784. Tamen gubernium decretum suppressionis non est exsecutum, et canonia substitit usque ad an. 1796. Anno 1787: 18 religiosi, proventus annui: 12509 florenorum. Aedes omnes manserunt fere integrae. Conventus Montis Dei, exsul an. 1903 in loco inepto Arbre prope Lustin (Namur), anno sequenti occupat aedes canoniae, una cum fratribus prioratuum Nantes et Balarin, auxiliante Barone Snoey d'Oppuers, proprietario loci. Quo in refugio manserunt usque ad an. 1920. Quibus in Galliam reversis, quindecim religiosi indigenae manserunt in loco. Deinde monasterium emit abbatia Averbodiensis anno 1921, ibi novam canoniam Circariae Brabantiae addictam instituens. Eodem anno fit sui juris, an. 1925 vero abbatia. Status personalis 1926: 16, 1936: 21, 1947: 25, 1956: 15 religiosi. Antiqua abbatia vicina de Nizelle, quondam Ord. Cist, ad tempus fuit prioratus et grangia Sylvae Domini Isaac. Post resignationem unici abbatis an. 1942, nominantur a Sancta Sede administratores. Anno vero 1957, abbatia reducitur ad statum residentiae. Subsistit monasterium e tempore Windeshemensium, cum antiquo archivo et cum ecclesia modica sed pulchra, ad quam viget peregrinatio ad reliquias — ut pie creditur — SS. Sanguinis.

Archivi magna pars adhuc est in loco. Reliqua sunt in Arch. Roy. Bruxelles (Vide d'HOOP l. c.)

LITTERATURA: GRASSL 120 — D'HOOP IV 327/29 — v. d. HURK 41 — *Ord. Prem B. N.* I, II 79/81 — MIRAEUS — FOPPENS, ODipl. H III 697/99 — PETIT 134 — STEIN 512 — J. ACQUOY, *Het Klooster te Windesheim en zijn invloed* III (Utrecht 1880) pp. 115/17 — N. ELOY, *Le Sanctuaire du St. Sang à B. S. I (Pro Nostris* 1950 pp. 86/87; 1951 pp. 19/21; 36/39, 73/76, 113/14) — JANSEN, *La Belgique Norbertine*, passim. — G. De SCHEPPER, *La réorganisation des paroisses et la suppression des couvents dans les Pays Bas sous le règne de Joseph II.* Louvain 1942, p. 135 — J. TARLIER / A. WAUTERS, *Géographie et histoire des communes belges, Prov. Brabant, Arrond. Nivelles. t. II* (Bruxelles 1873) pp. 56/58 — WIAERT, *Historia famosissimi monasterii, dicti a Sylva Domini Isaac* (Bruxellis 1688).

Series superiorum

Gerlacus Franken prior 1921—25, abbas 1925—42 res.
Constantinus Spillemaeckers, prior et administrator 1942—50
(Cyrillus Nys, abbas Leffiensis, administrator 1950—56)
Waltmannus de Ceuster prior resid. 1950—56

BONLIEU St. Anna

Bonus Locus

Com. St. Gervais de Roubion, 12 km NE Montélimar, dioc. Valence, Dép. Drome, Gallia.

Annis circiter 1874—1920 considerabatur ut spectans ad Circariam Brabantiae

Asceterium secundi Ordinis. Fundatum est pro monialibus O. Cist, secundo dimidio saeculi XII a Veronica de Poitiers, comitissa de Marsanne. sub tutela abbatum de Aiguebelle. Versus finem saec. XIV in bellis totaliter dirutum, monasterium traditur an. 1400 a Capitulo Generali abbatiae de Valcroissant O. Cist tamquam prioratus simplex virorum. Postremo non iam erat ibi conventus. Saecularizatum est anno 1790. Medio saeculo XIX supererat pars monasterii, et ruina ecclesiae romanicae, cuius una capella lateralis erat ecclesia parochialis.

Domicella quaedam pia, M. Odiot de Benoit de la Paillonne, anno 1868 abbati Ferigoletensi manifestavit desiderium intrandi secundum Ordinem Sti. Norberti, in Gallia tunc penitus exstincti. Abbas misit eam ad moniales Cistercienses de Maubec[31]), ubi habitum Praemonstratensem recepit e manibus Mgr. Conde y Corral, Episcopi Zamorensis, et canonici Ordinis nostri. Fundamento asceterii posito in Maubec, an. 1871 emptae sunt ruinae Boniloci, ubi definitive instituitur conventus. Initio erat sub paternitate abbatum Ferigoletensium, sicut et modo, ab an. 1874 ad tempus stetit sub tutela abbatum Tongerloensium. Notus est parthenon per vitam sanctam et humilem sororis conversae Rosae Mirabal-Griselain, auctoris operis „Missae Reparaticis" († 1883). Anno 1899, ecclesia restaurata denuo consecratur et evehitur in Basilicam minorem, priorissa et fundatrix benedicitur abbatissa. An. 1901 moniales expelluntur. Refugium invenerunt Grimbergae in Belgio, in castro non longe ab abbatia, a comite de Merode dato. Anno tandem 1933, conventus potuit reverti in Bonumlocum. Post mortem secundae abbatissae an. 1936, asceterium iterum est, secundum morem Ordinis, sub priorissa. Status personalis: 1894: 23 religiosae, 1900: 30, 1918: 37, 1928: 33, 1956: 20. Iurisdictioni Ordinis nondum est subiectum.

Litteratura: BEAUNIER/BESSE IX 120 — GRASSL 115, 118 — COTTINEAU 422 — *Gallia Christ*, XVI 347 iv — GOOVAERTS I 633, IV 17, 220, 356 — JANAUSCHEK lxxviij — PETIT 127, 135 — A. LACROIX, *L'Arrondissement de Montélimar*, I 292/311 — H. van HEESCH, *Bonlieu*. Louvain (1956) De sorore Rosa, et Missa Reparatrici ubera exstat litteratura. — *Pro Nostris* 1958, pp. 79/80.

[31]) COTTINEAU 1789. Maximus promotor fundationis erat P. Thomas de Boissy-Dubois, canonicus Ferigoletensis et primus discipulus abbatis Edmundi.

Series superiorissarum

Maria a Cruce Odiot de Benoit de la Paillonne, priorissa 1871—99, abbatissa 1899—1905
Scholastica Thomann-Busson, abbatissa 1905—36
Joanna Maria Bornet priorissa 1936—

DAYLESFORD B. M. V.

Non longe ab oppido Paoli, prope Philadelphiam versus occidentem, dioc. Philadelphia, Pennsylvania, U. S. A.

Prioratus abbatiae West Depere, fundatus anno 1954. Situs novitiatus pro confratribus e parte orientali Statuum venientibus. 1956: 2 canonici, 14 novitii, 7 conversi. Superior: Julianus Resch 1954—.

FRIGOLET (Immaculata Conceptio B. M. V. et) St. Michael

Ferigoletum, St. Michel de Tarascon

In collibus dictis „Montagnette" prope Graveson, dioc. Avignon, dép. Bouches-du-Rhône, in Gallia.

Abbatia. Perantiqua capella Sti. Michaelis, constructa probabiliter loco fani cuiusdam pagani, anno 962 confirmatur monachis de Montmajour OSB prope Arles, qui mox ibi erexerunt prioratum et sanctuarium B. M. V., in posterum „de Bono Remedio" vulgo nuncupatae. Medio saeculo XII, prioratus iste pertinet ad ecclesiam Avenionensem, cuius capitulum fuit regulare O. S. A. Ferigoletum fuit, saec. XIII, prioratus sui juris canonicorum dicti Ordinis, sed communitas erat modica. Anno 1316 incorporatur officio archidiaconatus ecclesiae Cathedralis Avenionensis. Exinde 12 canonici erant Ferigoleti, qui omnes simul erant canonici ecclesiae Cathedralis. Anno 1480 capitulum fuit saecularizatum. Frigolet iam ab anno 1419 erat sub commenda, et mansit usque in finem. Auxiliante Anna Regina, monasterium vacans an. 1647 traditur Hieronymitis, quibus substituuntur an. 1661 PP. Eremitae Sti. Augustini Discalceati. Anno 1790 suppressum est monasterium, tamen aedificia manserunt integra. Saeculo XIX resurrexit:

Edmundus Boulbon, professus abbatiae de Gard Ord. Cist. strictioris observantiae prope Ambianum; aegre ferens, cultum Divinum non tantum in suo ordine, sed etiam alibi absque ullo splendore peragi, consilium cepit circa annum 1850, condendi institutionem, in qua sacra celebrarentur quam magnificentissime. Cum didicisset, Ordini Praemonstratensi, quoad vitam interiorem Cisterciensi primitus consimili, ab initio fuisse cordi, quam maxime dignitatem et splendorem cultus divini promovere, impulsus est, primitivam illius renovare observantiam. Anno 1856 recipit habitum Ordinis

e manibus Episcopi Suessionensis. Eodem anno tendit Romam, ubi Pius IX ei novitios assumere permittit, et constitutiones ab eo propositas benedicit sub conditione, ut se submitteret cuidam episcopo. Die 4a decembris 1856 tandem approbatur instauratio „Primae Observantiae" Ordinis, et quidem in ipso archicoenobio Praemonstratensi. Quinque autem canonici, ex monasteriis brabanticis ab episcopo advocati in auxilium P. Edmundi, deterriti sunt ab austeritate vitae. Sed etiam aliae difficultates postremo moverunt Edmundum, alium quaerere locum[32]). Insinuante Sto. Joanne B. Vianney, elegit Ferigoletum, ubi die 28a aprilis 1858 sollemniter coepit vitam communem, una cum 4 sociis. Congregatio primo durante decennio, secundum statuta Ordinis anni 1290 vixit, quae habuit pro veterrimis fundator. Anno tamen 1868, detexit statuta antiquiora, circa an. 1174 redacta[33]), quae statim introduxit. Abstinentia perpetua, jejunium ab Exaltatione Crucis usque ad Pascha, silentium continuum, dormitorium commune, officium nocturnum, habitus primitivus cum magno caputio et tonsura maiori: haec enim erant praecipua quibus se distinxit ab observantia communi. Concors primis statutis, P. Edmundus voluit, ut in omni monasterio adessent praeter canonicos, conversos et donatos, etiam clerici minoribus aucti, qui tamen ad sacerdotium numquam ascenderent, et operam darent educationi iuventutis. Semper essent insuper parati, ad cultum sollemnem circa ecclesias Ordinis promovendum: assistendo, cantando, chorum dirigendo et organum pulsando. Labor manualis, in dictis statutis praevisus, pariter quoad magnam partem destinaretur cultui, exercendo nempe artes et ornando ecclesias.

Annis 1863/66 sumptuosa erigitur ecclesia nova, bitu:ris, in honorem Immaculatae Conceptionis B. M. V., et extensum monasterium, muris cinctum, et turribus munitum. Prima petitio, ad promotionem Ferigoleti in abbatiam anno 1867, fuit absque exitu. Anno tamen sequenti, S. Sedes confirmavit monasterium tamquam prioratum sui juris, et anno demum 1869 in abbatiam.

Annis 1858/71, expleto novitiatu, religiosi emiserunt vota simplicia perpetua, annis 1871/86 primo temporalia, expletis dein 3—5 annis, perpetua. Annis 1886/96 emiserunt, post novitiatum, vota religiosum perpetuo, ecclesiam autem temporaliter tantum obligantia, triennio denique peracto vota perpetua.

Quoad extra, Ferigoletum secutum est normas Congregationis Antiqui Rigoris Lotharingiae. Ut illa, fundationes fecit sub forma prioratuum, qui

[32]) Praemonstratum post 18 menses etiam a Brabanticis derelictum est, vol. II 523

[33]) edita apud E. MARTENE, *De Antiquis Ecclesiae Ritibus* III (Antwerpia 1737) pp. 894/942.

erant domus formatae, sed etsi interdum proprio noviatu essent praediti, numquam fuerunt sui juris. Stabilitas loci non exstitit. Elenchum et brevem historiam harum domuum vide hic infra. Praeterea fundavit etiam varias „missiones" in Anglia et in Scotia, sed canonicos solitarios non facile emisit. Anno 1880, Frigolet fuit abbatia florentissima et praeclara valde. Centum circiter religiosi habitaverunt in ea, absque illis, qui erant in prioratibus. Non tantum canonici et clerici, sed etiam sacerdotes tertiarii, oblati, donati, conversi, familiares, immo et discipuli (enfants de la maîtrise) adnumerabantur communitati et habebantur ut „fratres"[34]). Non tantum ad sollemnitates liturgicas, ibi summo cum splendore celebratas, sed etiam ad quiescendum, et ad fovendam pietatem affluxerunt, praeter multitudinem plebis devotae, undique visitatores illustres. Millia pauperum quotannis recepti et consolati sunt ad portas abbatiae, in aedificio speciali (aumônerie). Unicum periodicum in Ordine Praemonstratensi ante annum 1892 editum, prodiit in Frigolet[35]). Ita paucis tantum annis laudabile opus Patris Edmundi creverat in arborem spectabilem, pro ecclesia et pro Ordine fructuosam.

Quae tamen omnia percussa sunt usque ad languorem decretis gubernii massonici anno 1880. Conventus se opposuit expulsioni, et nonnisi post triduam obsidionem per turmam militum fractus, se subiecit[36]). Rex Hispaniae abbati Edmundo obtulit celebre monasterium Escorial in refugium, sed ille noluit. Biennio tandem post, inventum est refugium, nullo modo quidem sufficiens, in Storrington, de quo infra. Eodem anno Congregatio fundavit sibi domum procuratoriam Romae, juxta ecclesiam Sti. Nicolai Lotharingorum (38 Via del Tasso). Anno 1883, fundator obiit. Patres Congregationis dein decreverunt mitigationem austeritatis ab illo introductae, quam S. Sedes anno 1886 concessit. Officium nocturnum, abstinentia totalis tunc abrogata, jejunium mitigatum est. Nomen „Congregatio Praemonstratensium Primitivae Observantiae" mutatum est in „Congregatio Gallica". Anno 1884, conventus rediit ad sua, et fundavit novos prioratus in Gallia et in Anglia. Usus est breviario Romano, sola festivitate Sti. Norberti adiuncta. Anno 1884 concessum est ei, ut etiam festa aliorum sanctorum Ordinis celebraret.

[34]) Anno 1869 verbi gratia, degebant in abbatia 20 professi, et 20 novitii chorales, 6 professi et 4 novitii tertiarii, 2 professi et 18 novitii conversi, et discipuli quam plures.

[35]) Annis 1862—92, P. Aloysius Daras fuit redactor magis zelosus quam criticus, folii *Annales Norbertines*, in cuius numero mensis octobris an. 1881 adoptavit „lemma" hodie in Ordine ubique admissum: „Ad omne bonum opus parati". (II Tim. 2, 21). Ordo antea hujusmodi habuit numquam.

[36]) Immo generalis quidam fuit dux militum, invehentium in religiosos mansuetos. Qui „Blocus de Frigolet" tunc temporis multum fecit rumorem.

Attamen pristina prosperitas noluit reverti. Anno 1896, in Capitulo Generali Ordinis, ope Th. Heylen abbatis Tongerloensis, suppressa est „Congregatio Gallica". Frigolet cum prioratibus suis adnexum est Oberservantiae Communi Ordinis. Anno 1903, nova expulsio. Hac vice, communitates de Frigolet, de Conques et de Stella[37]) invenerunt refugium commune in abbatia Leffiensi in Belgio, unde redierunt in Galliam anno 1919. Triennio post, tertia vice expelluntur patres, sed ad breve tempus tantum. Annis 1901—29 Frigolet habuit missiones in Madagascar, 1948—55 prioratum in Espaly (Hte-Loire). Ex omnibus prioratibus suis hodiedum sola Conques subsistit[38]). Status personalis abbatiae: 1859: 23, 1860: 35, 1877: 80, 1880: 100, 1894: 72, 1900: 71, 1920: 36, 1928: 34, 1948: 32, 1956: 34 religiosi. Annis 1899—1924 Frigolet formavit propriam „Circariam Provinciae", modo pertinet ad Circariam Galliae.

Litteratura: ACHARD I 353 — BEAUNIER / BESSE II 141 — COTTINEAU 1233 — GOOVAERTS I 27, 55, 69, 70, 83, 111, 141, 210, 245, 261, 291, 312, 321, 336, 405, 446, 539, 587; III 18, 33, 60, 150, 170, 171, 184; IV 20, 21, 79, 181, 184, 189, 212, 213, 214, 245, 286, 294, 347 — P. PAULIN (BONIFACE), *Catéchisme de l'Ordre de Prémontré*, Tours 1889, cf. ind. 316, 318 — A. CANRON, *Essai historique sur l'Abbaye de l'Immaculée Conception St. Michel de F.*, Avignon 1875 — E. CASSAGNAVERE, *Essai biographique sur le Rme. Père Edmond Boulbon, restaurateur de la Primitive Observance de Prémontré, et premier abbé de St. Michel de F.*, Lille 1889 — (DARAS), *Le Blocus de Frigolet*, Avignon/Frigolet s. d. (1881) — GILLES, BH Ar *Vaucluse* 1878 — E. MARBOT, *Nos Madones*, Aix-en-Provence 1881, pp. 167/75 — P. RUAT, *Excursions en Provence, St. M. de F.*, Marseille s. d. — S. de LA TOUR, *Le siège de Frigolet*, Aix 1880 — R. VEDEL, *Saint-Michel de F. et Notre-Dame du Bon-Remède*, Monte Carlo 1954 — IDEM, *Le R. P. A. Borelly, abbé de F.*, Avignon 1949 — *La restauration de l'Ordre de Prémontré en France et l'Abbaye de F. (Hostie Rayonne* Oct. 1933) — *Pro Nostris* 1954 p. 55 — Vide praesertim integra volumina periodici *„Cour d'Honneur de Marie"*, alias *„Annales Norbertines"* 1862—92.

Series abbatum

Edmundus Boulbon prior 1858—69, abbas 1869—83

Paulinus Boniface 1883—93

Dionysius Bonnefoy 1893—99

Godefridus Madelaine 1899—1919 res.

Adrianus Borelly 1920—28

Leo Perrier 1928—46

Norbertus Calmels 1946—

[37]) Etoile. Vide hic infra, et supra p. 20.

[38]) Vide infra

ELENCHUS